

MICHELIN

Wybrzeże Dalmacji i Czarnogóry

ERGO
HESTIA®

Udane
Wakacje

Partner wydawniczy @Bezdroża

Tytuł:	Wybrzeże Dalmacji i Czarnogóry– udane wakacje
Teksty:	Zielony Przewodnik – Chorwacja
Redaktor prowadzący:	Magdalena Suchy-Polańska
Redakcja i aktualizacja:	Łukasz Malinowski
Korekta:	Małgorzata Przybyłowicz
Opracowanie techniczne map:	Patrycja Mikulska
Skład:	Sabina Suchy
Zdjęcie na okładce:	© CCat82 / Fotolia.com

Autorzy i wydawca przewodnika dołożyli wszelkich starań, by jego treść była jak najbardziej zgodna z rzeczywistością. Nie mogą jednak przyjąć odpowiedzialności za jakiegokolwiek skutki wynikłe z wykorzystania zawartych w nim informacji.
 Będziemy wdzięczni naszym Czytelnikom za informacje dotyczące błędów i nieaktualnych informacji. Wszelkie uwagi są dla nas cenne, gdyż dzięki nim możemy poprawić kolejne wydania.

Helion S.A.
 ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
 tel.: 32 230 98 63
 e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!
 Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:
<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bewcd1>
 Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I
 ISBN: 978-83-246-4387-5

Copyright © Le Guide Vert Michelin – Michelin & cie
 Le Guide Vert Michelin, 46, avenue de Breteuil, 75324 Paris Cedex 07
 Copyright © for the Polish Edition by Helion, 2012

Przewodniki Michelin

100 lat tradycji!

Przewodniki Michelin to doskonała inspiracja dla tych wszystkich, którzy pragną odkrywać kulturalne i naturalne dziedzictwo świata. To kulinarna i turystyczna biesiada, najpiękniejsze trasy, najwygodniejsze hotele. To ponad 150 tytułów przedstawiających największe atrakcje – na świecie, w Europie i we Francji.

Pierwszy przewodnik Michelin ukazał się ponad **sto lat temu**. Kiedy na przełomie XIX i XX wieku na francuskich drogach pojawiły się pierwsze „automobile” André Michelin założył we Francji sieć biur informacji podróżniczej, które wskazywały najlepsze trasy i miejsca warte odwiedzenia, doradzały, gdzie przenocować lub zatrzymać się na obiad. W 1900 r., czyli niecały rok po pierwszym samochodowym rajdzie dookoła Francji, Michelin dokonuje przełomu wydając pierwszy przewodnik w czerwonej okładce, w którym podróżujący mogli znaleźć wiele cennych wskazówek. W 1926 roku, dział turystyczny Michelin przedstawił pierwszy przewodnik regionalny, w którym zgrupowano najbardziej poszukiwane trasy i atrakcje turystyczne. Ciekawostki poszeregowano według systemu gwiazdkowego, który obowiązuje do dziś. Zamiast dotychczasowego koloru czerwonego służącego do rozróżniania przewodnika hotelarskiego, w 1939 roku wprowadzono kolor zielony.

Od roku 2006 wydawnictwo Bezdroża – partner wydawniczy koncernu Michelin w Polsce – publikuje polskojęzyczne wydania słynnych przewodników po krajach i miastach.

Nie można zapominać, że **wszystko ulega nieustannym zmianom**. Informacje praktyczne dotyczące podróży błyskawicznie się dezaktualizują: powstają nowe hotele i restauracje, zmieniają się ceny i godziny otwarcia... Zmiany są również codziennością kultury, sztuki, przemysłu i rzemiosła. Od nowinek nie są wolne nawet miejsca najbardziej znane: są przebudowywane, szczytą się nowymi nabytkami lub poszerzoną ofertą kulturalną – to wszystko wzbogaca program tradycyjnych tras turystycznych.

Zielony Przewodnik **odkrywa i omawia te zmiany**. Prezentowane atrakcje poddaje nieustannej ocenie stosując **unikalny system rekomendacji turystycznych**:

- ★★★ zobacz koniecznie
- ★★ warto odwiedzić
- ★ godne uwagi

Spis treści

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Przed wyjazdem	8
Transport	8
Odkryjmy wybrzeże Adriatyku inaczej	9
Święta i festiwale	12
Noclegi	14
Restauracje	17
Pamiątki	20

ZAPROSZENIE DO PODRÓŻY

Oto wybrzeże Adriatyku	22
Tak powstawały państwa bałkańskiego wybrzeża	26
Sztuka i kultura	30

WYBRZEŻE DALMACJI

Wyspa Pag	38
Zadar	41
Park Narodowy Wysp Kornati	52
Wyspa Dugi Otok	55
Šibenik	56
Trogir	63
Kaštela	67
Split	68
Riwiera Makarska	80
Wyspa Brač	83
Wyspa Hvar	87
Wyspa Korčula	91
Wyspa Mljet	96
Ston	98
Dubrownik	100
Cavtat	109

WYBRZEŻE CZARNOGÓRY

Herceg Novi	112
Risan	117
Perast	118
Kotor	121
Tivat	126
Budva	128
Petrovac na moru	131
Bar	133
Ulcinj	136

INDEKS

139

Spis planów i map

Zadar – Stare Miasto	42
Šibenik.....	58
Split Stare Miasto	72–73
Dubrownik i wybrzeże południowe	82–83
Dubrownik – Stare Miasto	102
Herceg Novi.....	114–115
Boka Kotorska.....	118
Kotor	121

Wyspa Pag

MAPA OKŁADKOWA A1-2

Ta wyspa nie jest podobna do żadnej z pozostałych wysp chorwackich: mówi się o niej, że spadła z Księżyca! To surowa pustynia z białego kamienia, poprzecinana pasami murków. Posiada również kilka plaż otoczonych przez zbocza porośnięte rzadką trawą, małe porty wciśnięte między strome stoki i kilka gajów oliwnych. Ludzie utrzymują się tutaj z ziemi i z morza, z sera i z soli. Kobiety zaś robią koronki...

Usytuowanie

Długa (63 km) i wąska (5 km) jak sztylet, jest równoległa do wybrzeża Velebit i przypomina fragment góry wylaniającej się z morza. Choć nie bardzo stroma, posiada taką samą budowę geologiczną jak łańcuch górski, z którego powstała.

Tło

Trudno sobie wyobrazić, że tak surowa i odosobniona wyspa, omiotana przez podmychy bora, może być jednocześnie jedną z najbogatszych na wybrzeżu. Wynika to z subtelnej mieszanki ziemi, wody i kamienia, która umożliwia produkcję soli, wypas baranów i wyrób sera (*paški sir*), uprawę winorośli (lokalne białe wino to *paška žutica*) i oliwek. Te atuty uczyniły z Pag jedną z bardziej kwitnących posiadłości weneckich na wybrzeżu dalmatyńskim. Do tego wszystkiego dochodzą jeszcze odziedziczone po przodkach umiejętności koronczarskie, które zrobiły furorę na dworze austriackim.

Spacer

Gdy tylko przekroczymy most, zobaczymy fantastyczny **pejzaż skalny**★★, z kreską masywu zanurzonego w błękitnych wodach morza, na dalszym planie.

Miasto Pag★

23 km na północny zachód od mostu.

Leniwa stolica wyspy, mimo że leży na terenie zajęтым już od czasów prehistorycznych, jest stosunkowo nowym miastem. Jego starsza wersja została splądrowana i zniszczona przez mieszkańców Zadaru w XIV w. Bogactwo i prestiż miasta są konsekwencją powierzenia w połowie XV w. planu odbudowy **Jerzemu z Dalmacji** (Juraj Dalmatinac), najbardziej uznanemu chorwackiemu architektowi ówczesnej epoki. Wytyczył on plan regularny, szachownicowy, na wzór miast rzymskich, wokół dwóch głównych ulic, które

Most na wyspie Pag

© Vorka / Dreamstime.com

Wyspa Pag

Białe złoto z Pag

Od wieków sól z Pag przysparza wyspie bogactwa. Dwie strefy są nadal czynne, jedna przy wjeździe na wyspę, druga – o wiele ważniejsza – tuż przed wjazdem do miasta Pag. Eksploatowane są na sposób pół-przemysłowy. Pompuje się wodę morską do czworokątnych basenów, gdzie zaczyna się parowanie. Gdy sól zacznie się krystalizować, zbiera się solankę i kończy odparowywanie metodą sztuczną, a potem sól się osusza i doprowadza do stanu gotowego do spożycia. Sól z Pag jest przede wszystkim przeznaczona na eksport, głównie na rynek włoski.

krzyżują się pod kątem prostym i tworzą plac centralny, na którym dominuje kościół parafialny.

Kościół NMP (Sv. Marija) ★

Jego fasada jest typowa dla dalmackiego renesansu z bardzo surowym frontonem i śliczną rozetą. Kamienne ławki pozwalały notabłom śledzić przebieg imprez na placu. Ponad drzwiami widzimy płaskorzeźbę Matki Boskiej, która rozpościera swój płaszcz, aby ochronić mieszkańców. Wewnątrz możemy podziwiać trzy nawy i kamienne kolumny z rzeźbionymi kapitelami, a także barokowy sufit z rzeźbami przedstawiającymi sceny z Ewangelii i z życia męczenników. W prawej kaplicy bocznej mieści się interesujący, malowany drewniany **krucyfiks**, należący do sztuki tzw. prymitywnej, bardzo ekspresyjny, z metalową koroną. Nie można ominąć również pięknej **szafy organowej**.

Muzeum koronek

Otwarte: poł. VI–poł. IX 9.00–13.00, 19.00–21.00 – 5 kn.

W rzeczywistości jest to mały sklepik prezentujący (i sprzedający) tradycyjne koronki igłowe.

Mijamy kościół i idziemy dalej prosto na ulicę Zvonimira. Skręcamy w drugą przecznicę w prawo, w ulicę Koludraška.

Klasztor Benedyktynów św. Małgorzaty (benediktynski samostan sv. Margarita)

Ta kaplica posiada godną podziwu renesansową ścianę z otworami do zawieszania dzwonów. Klasztor zamieszkują mniszki zazdrośnie strzegące skarbcza z relikwiarzami i świętych obrazów. Wyrabiają również małe, chrupiące i pachnące ciasteczka, zwane *Baškotini*. Przepis na nie jest oczywiście trzymany w sekrecie. Ale w mieście mówi się, że chrupkość uzyskuje się dzięki podwójnemu pieczeniu.

Wracamy z powrotem i wchodzimy w ulicę Zvonimira, którą idziemy aż do końca.

Mury obronne i wieża strażnicza

Z dawnych fortyfikacji pozostał tylko fragment starych murów, po stronie północno-zachodniej. Trzeba zaznaczyć, że niegdyś morze podmywało fortyfikacje miasta.

Opuszczamy Pag w kierunku Novalja. Mijamy lagunę, skręcamy w lewo, idziemy wzdłuż salin aż do Stari Gradu, jakieś 900 m aż do kościoła.

Stare miasto (Stari grad)★

Położone na wzniesieniu nad salinami, jest odosobnionym i urokliwym miejscem. To w tym miejscu powstało pierwsze miasto Pag, bogacące się na handlu solą, białym złotem średniowiecza. Pięćdziesiąt lat po najeździe Zadarczyków, mieszkańcy opuścili i przenieśli się do nowego miasta. Niezwykłe ładna fasada kościoła była wzorem dla tej w nowym mieście, która ma ten sam układ i tematykę. Znajdujemy tu tę samą płaskorzeźbę (jeszcze lepiej zachowaną) Matki Boskiej chroniącej mieszkańców pod swoim płaszczem. Wewnątrz znajduje się bardzo wiekowa **rzeźba Matki Boskiej**, opiekunki Pag. W każdą wigilię 15 sierpnia (Wniebowstąpienie NMP), znosi się ją w żarliwej procesji do kościoła parafialnego, gdzie pozostaje do 8 września (Narodziny Marii), zanim powróci do domu na resztę roku.

Widok na saliny★ i masyw Velebit jest fantastyczny, zwłaszcza gdy wspinamy się drogą z Pag w kierunku Novalja.

Okolice

Mandre★

17 km na północny zachód od miasta Pag.

Miłośnicy małych, spokojnych portów nie mogą pominąć tego miasteczka, które ochroniło się przed zalewem turystów. Znajduje się tu tylko kilka domów wśród pinii, przystań, gdzie kołysz się łodzie, i nabrzeże, gdzie można napić się kawy.

Novalja

23 km na północny zachód od miasta Pag.

Ten nadmorski kurort jest bardzo dobrze utrzymany i ze względu na swoje restauracje, hotele i piękne wille przyjmuje turystów raczej zamożnych.

Uvala zrće – Ta wielka plaża, znajdująca się tuż za wejściem do Novalja, jest świetnie zagospodarowana, a delikatny piasek i bufety sprawiają, że jest najbardziej popularna na wyspie.

Wyspa Pag – informator

Informacja turystyczna

Biura turystyczne: w Pag – *Ulica od Špitala 2, tel. (023) 611 286, www.pag-tourism.hr.*

W Novalja – *tel. (053) 661 404, www.tz-novalja.hr.*

Transport

Samochodem – Można wjechać na wyspę przez most, 30 km na północ od Zadaru.

Promy (samochodowe) – Z Pizna (wybrzeże Velebit) do Žigljen. *Jadrolinija, tel. 098 299 133, www.jadrolinija.hr.*

Statki (pasażerskie) – Katamaran Jadrolinija zapewnia codzienne połączenie między Novalją i Rijeką, przez Rab. *Braće Radić, tel. (053) 662 174, chery@vip.hr.*

Autobus – Połączenia między Pag i Novalją. Kursy do Zadaru, Splitu, Zagrzebia.

Ser z Pag

Kolan i Poveljana są najbardziej znane ze swojego sera. Sprzedaje się go w każdym lub prawie każdym gospodarstwie, co zapewnia jego rękodzielniczą produkcję. Jego szczególny smak zależy od sposobu żywienia owiec, które żywią się aromatycznymi ziołami. Ale szczególnie, który decyduje o wszystkim, jest bardzo mocne zasolenie roślinności, z powodu silnych wiatrów, które regularnie przynoszą gęste, ciemne chmury. Spacerując po polach zauważymy, że trawa jest krucha i słona.

Zakupy

Koronki – Prawdziwe koronki z Pag robi się za pomocą igły i potrzeba długich godzin na wykonanie najmniejszej nawet podstawki pod szklankę. Ceny są odpowiednio do wykonanej pracy. Można je kupić w muzeo-sklepikach, a nawet bezpośrednio u mieszkańców, którzy sprzedają je na placu.

Sery – Choć sprzedawany wszędzie, ser prosto z Pag jest najlepszy. Sprzedawany bezpośrednio w gospodarstwach lub na targach.

Wina – *Boškinac, Stara Novlaja, tel. (053) 663 500, www.boskinac.com.* Degustacja wina z serem Pag, dalmackim *prosciutto* i marynowanym *anchois*.

Uvala Caska – Znajduje się przed tą poprzednią, między Pag i Novalją, i jest oznaczona przez tablicę. Ta długa, kamienista plaża jest mniej uczęszczana i jeszcze niezagospodarowana, a niezbyt głęboka woda pozwala na bezpieczną kąpiel.

Lun★

23 km na północny zachód od Novalja.

Znajduje się na zachodnim krańcu wyspy i bez wątpienia jest najbardziej czarującym miejscem. Dojeżdżamy do niej wąską drogą otoczoną kamiennymi murkami, stuletnimi drzewkami oliwnymi i kilkoma winnicami. Zauważymy również ule: miód z Pag jest bardzo znany. Tuż przy wjeździe do miasta stoi mała kamienna kapliczka, która wraz z niewielkimi parcelkami otoczonymi wysokimi murami, tworzy niezakłóconą i całkowicie autentyczną atmosferę.

Tovarnele – 1 km za Lun. Ten mały rybacki port za Lun jest naprawdę uroczy ze swoimi kilkoma kafejkami, tawernami i pokojami do wynajęcia u mieszkańców. Naprzeciwko widać wyspę Rab.

Zadar★★

MAPA OKŁADKOWA A2

To miasto najbardziej wysunięte na północ spośród wielkich, ufortyfikowanych miast Dalmacji. Jest ono również jednym z najchętniej odwiedzanych miejsc w Chorwacji. Mimo że bardzo doświadczone przez II wojnę światową, posiada ciekawe, historyczne centrum, graniczące z wąskim półwyspem. Z trzech stron otoczone przez morze, zachowało bezcenne pamiątki po dwóch tysiącach historii, od rzymskiego forum do skarbów baroku, przez zachwycające romańskie kościoły i sporą część fortyfikacji.

Usytuowanie

To miasto na północy Dalmacji otoczone jest przez szeroką równinę przybrzeżną, niesamowicie żyzną, znaną z sadów wiśniowych i uprawy warzyw. Na południu rozciągają się nieco już zniszczone wzgórza porośnięte drzewkami oliwnymi, figami i bardzo gęstą maką. Północ, dużo bardziej spektakularna, naznaczona jest wysoką sylwetką masywu Velebit.

Tło

Historia miasta zawiera się w historii całego wybrzeża dalmatyńskiego: zajęte przez plemiona iliryskie miasto podlegało kolejno różnym władzom. Rzymianie zagarnęli je jako pierwsi, a po nich przyszli najeźdźcy – Słowianie. Po upadku Salony, Zadar stał się stolicą Dalmacji (był nią aż do 1918 r.). W średniowieczu Zadar był przedmiotem kłótni między krzyżowcami przybywającymi z zachodu a Ottomanami z Bizancjum. Ale to Wenecjanie nadali temu miastu charakter twierdzy, ponieważ liczyli, że oprze się ono natarciu Turków na Dalmację. Cztery wieki dominacji weneckiej pozostawiły wyjątkowe ślady na dziedzictwie architektonicznym i religijnym miasta. Mimo politycznych zawirowań, Zadar był jednym z najlepiej prosperujących miast w kraju, gdzie już w 1396 r. założono załóżkę uniwersytetu. W 1920 r., po upadku Cesarstwa Austriackiego, miasto znalazło się pod władzą włoską, co wyjaśnia niezaprzeczalną, łaćnińską atmosferę, którą Zadar zachował do dziś, mimo że większość Włochów opuściła miasto zaraz po jego włączeniu do federacji jugosłowiańskiej w roku 1947.

Spacer

W sercu cytadeli★★

Zaczynamy od wschodu, w porcie Foša, przed Bramą Łądową. Spacer zajmie nam 2,5 godz. Samochód najlepiej zostawić na jednym z parkingów u stóp murów obronnych starego miasta (10 kn/2h).

Foša A2

Ten mały port w obecnym stanie istnieje dopiero od zlikwidowania mostu zwodzonego, który prowadził nad kanałem okalającym miasto. Ufortyfikowana budowla, przekształcona na restaurację, zamykająca wejście do kotwiczowiska, mieściła posterunek celny i wartownię. Mocny system murów i bastionów obronnych po drugiej stronie portu został wzniesiony w XVI w. przez Wenecjan.

Brama Ladowa ★ A2

W XVI w. Wenecjanie zdecydowali o wzmocnieniu obrzeży miasta dla lepszej obrony przed ewentualnymi atakami tureckimi. Zaprojektowana przez Wenecjanina Michele Sanmicheliego (1543) brama ma trzy wejścia: szerokie w centrum dla zaprzęgów i mniejsze po bokach dla pieszych. Na łuku centralnym znajduje się statua św. Chryzogona (Krševan), patrona miasta, nad uskrzydłonym lwem weneckim.

Tuż za bramą skręcamy w prawo i wchodzimy po kilku schodkach aż do placu Pięciu Studni.

Plac Pięciu Studni (trg Pet Bunara) ★ A-B2

Pięć studni, ustawionych idealnie w centrum placu, w XIX w. zaopatrywało w wodę zbiornik zbudowany w XVI w. w miejscu dawnych rowów z wodą.

Wieża Kapitańska

Ma kształt pięciokąta i połączona jest z ruinami murów z blankami (XIII w.). Jest jedynym ciągle stojącym fragmentem średniowiecznych fortyfikacji, które otaczały całe miasto.

Bastion i park miejski

Przyjemny park wśród drzew, naprzeciw wieży, jest najstarszym parkiem publicznym w kraju. Aby go utworzyć, w 1890 r. zasypano jeden z bastionów cytadeli, wybudowany w XVI w. przez Wenecjan.

Schodzimy po schodach na zachód, w stronę innego, niewielkiego placu. Naprzeciw zwróćmy uwagę na rzymskie ruiny, na wpół pogrzebane w fosie.

Stary port rzymski

Te kilka ruin w fosie to pozostałości bramy do twierdzy zbudowanej przez Rzymian. Wysoka **kolumna** stojąca w pobliżu pochodzi z rzymskiej świątyni i została postawiona w tym miejscu dopiero w 1729 r. Wyznacza ona początek głównej osi miasta. Po lewej stronie wznosi się **pałac rektora** o jasnożółtych murach, w XIX w. przebudowany w stylu neoklasycystycznym. Po prawej znajduje się długa, pomarańczowa fasada kościoła św. Szymona.

Kościół św. Szymona (Sv. Šimun) ★ B2

Ta budowla o typowej barokowej fasadzie (XVII w.) została postawiona na miejscu wczesnochrześcijańskiej bazyliki z V w., z której przetrwała wewnętrzna część muru południowego i rząd bliźniaczych okien. Kościół został poświęcony św. Szymonowi w 1570 r., gdy wstawiono tu sarkofag z jego relikwiami.

Sarkofag św. Szymona ★★★ jest głównym celem zwiedzania. Stoi w centrum ołtarza podtrzymywany przez dwa barokowe anioły z brązu (pochodzącego z przetopionych armat zabranych Turkom). Został zamówiony w 1377 r. przez Elżbietę Bośniaczkę, królową Węgier i Chorwacji, żonę Ludwika I Wielkiego. Do jego realizacji mediolański złotnik Francesco, który przebywał w tym czasie w Zadarze, zużył 250 kg srebra i ogromną ilość złotych płytek. Sarkofag, ukończony w 1380 r., zrobiony jest z drzewa cedrowego i cały pokryty jest srebrem i złotem, wewnątrz i na zewnątrz. Na pokrywie spoczywa **statua** świętego, a boki zdobi **13 płaskorzeźb** z wytłaczanego i złożonego srebra, przedstawiające legendy związane ze świętym. Motyw centralny na przodzie przedstawia Dzieciątko Jezus w Świątyni (scenę inspirowaną freskiem Giotto z Padwy). Po prawej stronie widać wjazd Ludwika Wielkiego do Zadaru, a po lewej mnichów wykopujących ciało świętego. Wewnątrz, oprócz relikwii, znajdziemy mnóstwo wotów, wśród których jest korona królowej.

Plac Pięciu Studni

Święty palec

Wedle legendy, Elżbieta Bośniaczka, która czciła św. Szymona, chciała koniecznie stać się posiadaczką relikwii. Przedsięwzięła odpowiednie środki, aby oderwać palec świętego i zachować go dla siebie. Niestety zdobyta w ten sposób relikwię zaatakowało robactwo. Do swojego kształtu palec powrócił dopiero wtedy, gdy królowa odłożyła go na miejsce. Aby przeprosić za to zbezczeszczenie, zdecydowała się na podarowanie relikwiarza w dowód swojego szacunku.

Nawy – W lewej nawie bocznej widać jeszcze ślady fresków na murach z XIV w. W głębi nawy głównej, po lewej stronie, zwróćmy uwagę na ikonę **Matki Boskiej z Dzieciątkiem** ze złożonego marmuru (XIII w.), będącą częścią barokowego retabulum ołtarzowego, i – po prawej stronie chóru – na ikonę **Matki Boskiej z Dzieciątkiem** (XV w.), prawie w całości pokrytą srebrem, na wzór bizantyński.

Wychodzimy z kościoła w prawą stronę i od razu skręcamy w lewo w ulicę Don Ive Prodana.

Pałac Petrizio B2

To fantastyczny przykład XV-wiecznego pałacu, harmonijne połączenie różnych stylów. Portal i okna są gotyckie, balkon renesansowy, a te dwa style łączą się w pięknym dziedzińcu wewnętrznym.

Wracamy z powrotem i idziemy ulicą Don Ive Prodana wzdłuż fasady bocznej kościoła św. Szymona aż do narożnika z ulicą Ilje-Smiljanica. Mijamy świetnie odrestaurowany średniowieczny Pałac Grisogono (B2) i ponownie mijamy kościół św. Szymona. Skręcamy w prawo, w ulicę Elizabete-Kotromanić, główną oś starego miasta.

Plac Narodowy (Narodni trg) ★ B2

Jest to jedyny plac w Zadarze, który zachował swoją spuściznę nietkniętą. Również tutaj znajdziemy najprzyjemniejsze kawiarniane ogródki. W średniowieczu koncentrowało się tutaj całe miejskie życie. Od strony północnej przylega do niego masywny, neorenesansowy budynek ratusza.

Straż miejska

Ten okratowany budynek po zachodniej stronie placu datuje się na 1562 r., a jego późny styl renesansowy zapowiada już okres manieryzmu. Jego plan zawdzięczamy architektowi Sanmichel'emu, który w tamtym czasie zaprojektował większość fortyfikacji. Wieżę nadbudowano w 1798 r., aby umieścić na niej zegar. Okrągłe otwory wzdłuż muru obwodowego służyły do ustawienia armat.

Kościół św. Wawrzyńca (Sv. Lovro)

Aby zobaczyć jego relikwie, trzeba wejść do środka kawiarni Lovre (wejście bezpłatne).

To, co pozostało z sanktuarium, można zobaczyć na jej tyłach: jest to niewielki kościółek romański z XI w. o niezwykle harmonijnej architekturze. Widać tu jeszcze wpływ sztuki bizantyńskiej, szczególnie w rzeźbie.

Loggia miejska

Ten renesansowy budynek (Sanmichele, 1565) naprzeciw straży miejskiej, który dziś gości ekspozycje czasowe, niegdyś służył jako budynek sądu.

Pałac Ghirardini B2

Ten wysoki, romański budynek na północnym wschodzie placu, na rogu ulic Ive Prodana i Jurja Barakovića, odznacza się swoim rzeźbionym, gotycko-renesansowym balkonem, wykonanym przez Mikołaja Florentyńczyka (XV). *Opuszczamy plac, kierując się na północ i idziemy ulicą Jurja-Barakovića aż do drugiej bramy miejskiej.*

Kamienica w Zadarze

Brama Nowa B2

Wybita w 1931 r., otwiera się bezpośrednio na port w Zadarze i kładkę dla pieszych, która zapewnia połączenie z nowoczesnymi dzielnicami na północ od zbiornika wodnego.

Wracamy i wchodzimy w pierwszą ulicę w prawo, Hrvoja Šubića Hrvatinica, aby pomyszkować po targu.

Targ ★ B2

Otwarte: 7.00–13.00.

Jeden z najbardziej malowniczych w Dalmacji, znany ze świetnej jakości nowalijek. Możemy tu spróbować lokalnych produktów, domowej oliwy z oliwek, fig ręcznie nawlekanych na sznurek, miejscowej szynki, ale przede wszystkim wyrabianych w okolicy serów, poczynając od tego z Pag. Na północno-wschodniej stronie placu, obok niewielkiej **bramy św. Rocha (sv. Rok)**, zwróćmy uwagę na pozostałości po średniowiecznych murach.

Wracamy na ulicę Hrvoja Šubića Hrvatinica i idziemy na zachód. Dalej podążamy prosto ulicą Brne Krnarutića, która prowadzi za kościół św. Chryzogona.

Kościół św. Chryzogona (Sv. Krševan) ★★ B1

Konsekrowany w 1175 r., jest zachwycającym przykładem włoskiej sztuki romańskiej. Pierwotnie był on kościołem klasztornym benedyktynów. **Absyda** i fasada boczna są jego najbardziej spektakularnymi fragmentami. Rząd ślepych arkadek i cienkich kolumnienek świadczą o wpływie artystów lombardzkich i tokańskich. Ogólna konstrukcja i dekoracja przypomina katedrę św. Anastazji, której budowę rozpoczęto w tym samym czasie.

Wnętrze ★ – Bardzo proste, trójnawowe wnętrze, w części północnej i w bocznej kaplicy chóru zachowało pozostałości **romańskich fresków** ★★ o bizantyńskich wpływach (XII w.). Na **barokowym ołtarzu głównym** z białego marmuru (1701) stoją rzeźby czterech świętych protektorów Zadaru: Chryzogona, Szymona, Anastazji i Zoila. Pierwotnie sklepienie chóru pokrywała ogromna mozaika.

Gdy wyjdziemy z kościoła, skręcamy w prawo w Poljana Pape Aleksandra III, którą dochodzimy do Bramy Portowej.

Brama św. Chryzogona (vrata sv. Krševana) ★★ B1

Zwana także Bramą Portową (1573). Jest połączona z fragmentem murów datowanych na XVI w. Od strony miasta łączą się z nią pozostałości **rzymskiego łuku triumfalnego**, zwieńczone renesansowym frontonem i konnym pomnikiem św. Chryzogona. Od strony portu zdobi ją herb Wenecji. Z jednej i z drugiej strony biegną schody prowadzące na szczyt zasypanych i zastąpionych ulicą murów obronnych. Przystanie promowe wzdłuż wybrzeża umożliwiają dostanie się na wyspy. Wewnątrz murów, w prawo przed bramą, znajduje się **Muzeum Miejskie** (zob. Zwiedzanie).

Wracamy z powrotem i idziemy osią biegnącą od bramy na południe, ulicą Šimuna-Kožičića-Benje, całkowicie odnowioną.

Część rzymska ★ B1

Ulica Šimuna-Kožičića-Benje prowadzi do dawnego forum, naprzeciw obecnego **Muzeum Archeologicznego** (zob. Zwiedzanie).

Forum ★

Jego zagospodarowywanie rozpoczęło się w I w. p.n.e. i ciągnęło się aż do wieku III. Długie na 95 m, a szerokie na 45 m (największe w Chorwacji), jest częściowo zajęte przez budowle późniejsze. Z trzech stron (północy, wschodu i południa) forum otacza **monumentalny portyk** zwieńczony galerią. Wschodnią i północną stronę portyku zajmował rząd sklepików, z których zachowało się kilka murów. Stronę południową zajęła **bazylika** (sala miejska wykorzystywana do publicznych zebrań i sesji Rady miejskiej). Na zachodzie, w strefie wyższej o 2 m, za jedną ciągle stojącą kolumną, wznosił się **kapitol**. Znajdowała się tu również największa w mieście **świątynia**, poświęcona Jowiszowi, Junonie i Minerwie. W VI w., po upadku imperium rzymskiego i gwałtownym trzęsieniu ziemi, budowle okalające forum zostały zniszczone. Sporo pozostałych elementów i kamieni użyto ponownie do różnych

Rzymskie miasto

Urbanistyka rzymska to bardzo dokładna geometria, opierająca się na kątach prostych. Miasto zbudowano na dwóch głównych osiach: *cardo* (obecna ulica Šimuna Kožičića Benje), dzielącej je na linii północ-południe, i prostopadłej do niej *decumanus* (ulica Široka). Ich przecięcie znajdowało się na północno-wschodnim narożniku forum, serca rzymskiego miasta. Wszystkie inne ulice począwszy od tego głównego skrzyżowania tworzyły kratę.

Wybrzeże Dalmacji i Czarnogóry

Ruszajcie w świat z przewodnikami Michelin!

Zapraszamy w podróż po najwspanialszych regionach świata.

W trzech częściach przewodnika z serii „Udane wakacje” znajdziecie niezbędne informacje o celu Waszej podróży:

- informacje praktyczne – przydatne przed i w trakcie podróży
- zaproszenie do podróży – część prezentująca informacje geograficzno-historyczne i kulturowe
- Wybrzeże Dalmacji oraz Wybrzeże Czarnogóry – rozdziały proponujące trasy zwiedzania miast i opisujące interesujące miejsca

Gwiazdki (tradycyjny system oceny atrakcji turystycznych)

- ★★★ zobacz koniecznie
- ★★ warto odwiedzić
- ★ godne uwagi

Precyzyjne mapy

- mapa wybrzeża Dalmacji na wewnętrznej stronie przedniej okładki
- mapy najważniejszych miast
- mapa wybrzeża Czarnogóry na wewnętrznej stronie tylnej okładki

Nr katalogowy: **7853**

Księgarnia internetowa:

<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:

tel.: 0 801 339900

kom.: 0 601 339900

Zaplanuj trasę podróży
z serwisem
www.ViaMichelin.com

ISBN 978-83-246-4387-5

9 788324 643875 >

Cena 19,90 zł